

N.F.S. Grundtvigs tale i Folketinget om statslån

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Forfatter, teolog, digter

Dato

2. marts 1850

Sted

Christiansborg

Omstændigheder

1. behandling af lovudkast om det nye Statslaan

Hvad den ærede Taler har sagt, at Danmark ikke forlanger Krig eller udæsker Nogen, men vil, saalænge som det har Midler dertil, være fattet paa den, det er vistnok sandt. Intet Folk har gennem Tidens Løb udmærket sig ved en større Fredelighed, end det danske. Der kan jo heller ikke være noget Spørgsmaal om, at, trods al Fredelighed, Folket ogsaa nu maae være fattet paa en Krig og følgelig ogsaa være fattet paa de Udgifter, som den kræver. I alt dette er jeg aldeles enig baade med den ærede Taler og vistnok med hele Thinget; hvori jeg derimod er uenig med ham og ventelig ogsaa med en stor Deel – og ventelig med den største Deel af Thinget, det er, som jeg allerede har sagt, men ved denne Leilighed dog nødvendig maa Gjentage – det er, at jeg ingenlunde troer om det nærværende Ministerium, at det har eller kan have Folkets Tillid – Folkets Tillid under de nærværende farlige Omstændigheder – Folkets Tillid, med en Krig for Øie, hvilket er den eneste Grund, hvorfor der enten kan begjæres eller kan tillægges Rettighed, Magt og Myndighed til at gjøre et nyt Laan, og besvære Landet med ny Gjæld, med nye Udgifter, som kunne og maae hvile baade paa os og vore Efterkommere. Det er nemlig min Overbeviisning, at Krigens Førelse i sidste Aar baade tillands og tilvands er aldeles uforsvarlig. Der blev ifjor indrømmet 11 Millioner, som man sagde vilde behøves, men ogsaa være tilstrækkelige til Krigens Førelse hele Aaret om. Der blev ført Krig i det Høieste i 3 Maaneder, og vi fik at høre, at 13 Millioner vare gaaede med dertil. Ministeriet erklærede høitideligt ifjor, at vistnok vare de langtfra at udæske Fjenden, langtfra at ønske Krig, men dersom de ikke kunde opnaae en hæderlig Fred, vilde de med alt Eftertryk lægge Sværdet i Vægtskaalen. Under denne Forestilling og med disse Tanker var det, at der betrodes dette Ministerium af Folket alle Midler af Folk og Penge til at løse dets Ord. Men jeg mener, at det er ikke blot hele Danmark,

men hele Europa vitterligt, at da Sværdet saa at sige lagde sig selv, eller jeg vilde sige, at da Danmarks Lykke endelig lagde Sværdet i Vægtskaalen ved den dyrkjøbte, men paa sit Sted afgjørende Seir ved Frederits, da løftede dette Ministerium Sværdet af Vægtskaalen, da sluttede det umiddelbart derefter – og som det synes uden mindste andet Hensyn, end Frygten for, at det skulde være til Skade for Vaabenstilstandens Afslutning – da sluttede det en Vaabenstilstand, hvorved Slesvig, dette Tvistens Æble, gjordes utilgængeligt for vor Hær, saavel som for os Alle – da sluttede det en Vaabenstilstand, hvorved Slesvig underkastedes et fremmed Herredømme; thi det er underkastet fremmed Herredømme i dette Øieblik, da vi kun have 1/3 Stemme i dets Bestyrelse. Under disse Omstændigheder kan jeg naturligviis ikke stemme enten for noget nyt Statslaan, beregnet paa Krig, eller for Noget, som skal betroe Krigen, skal betroe Sværdet, skal betroe de Midler, Danmark har til sit Forsvar – vi maae vel næsten sige de yderste Midler – betroe det til et Ministerium, som i det mindste i mine Øine, enten ikke kan eller vil bruge dem til Danmarks Redning.

Tags

Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-i-folketinget-til-lovforslag-om-det-nye-statslaan>